

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 005529 20 Uvp
Banja Luka, 15.9.2021 godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Anje Davidović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M. P. iz D., Ulica v. S. S. ... (u daljem tekstu: tužilac), zastupanog po punomoćnicima ZAK M. i D. Đ., advokata iz B., Ulica v. P. broj ..., protiv rješenja broj: 08.021/560-331/16 od 25.6.2019. godine Ministarstvo ... R. S. (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu naknade ratne štete, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj: 13 0 U 005529 19 U od 28.1.2020. godine, u sjednici vijeća, održanoj 15.9.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova upravnog spora.

Obrazloženje

Pobijanom presudom je odbijena tužba, podnesena protiv uvodno označenog akta tuženog i odbijen zahtjev za naknadu troškova spora. Osporenim aktom je odbijen prigovor tužioca i potvrđen zaključak Pravobranilaštvo R. S., Sjedište ... D. broj: Un-1284/10 od 5.10.2016. godine, kojim je odbačen njegov zahtjev za naknadu izgubljene dobiti, zbog nenadležnosti.

Odbijanje tužbe je obrazloženo zaključkom nižestepenog suda da nisu ostvareni razlozi za poništenje osporenog akta, propisani članom 10. tačke 2. i 4. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), na koje tužilac neosnovano ukazuje, s obzirom da je isti pravilan i zakonit. Posebno je obrazloženo da je tužilac posebnim rješenjem prvostepenog organa odbijen sa zahtjevom za naknadu materijalne štete za uništeno teretno vozilo, koji zahtjev je podnio 11.10.2000. godine, ali je tim zahtjevom tražio i izmaklu dobit u iznosu od 60.000,00 KM zbog mobilisanja teretnog vozila. Kako zahtjev za naknadu izgubljene dobiti nije moguće ostvarivati na osnovu člana 3. Zakona o ostvarivanju prava na naknadu materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnih dejstava od 20.5.1992. godine do 10.6.1996. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 103/05, 1/09, 49/09 i 118/09, u daljem tekstu: Zakon), to je pravilno postupio prvostepeni organ kada je zaključkom odbacio takav zahtjev i da tuženi zaključni da je takav stav prvostepenog organa pravilan, s obzirom da se tužilac prethodno tužbom nije obraćao redovnom sudu za naknadu materijalne štete i izgubljene dobiti i da nije bilo moguće o istom

raspravljati pred prvostepenim organom, niti uslova da se taj zahtjev dostavi mjesno i stvarno nadležnom sudu.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac osporava njenu zakonitost iz razloga propisanih u odredbi člana 35. stav 2. ZUS. Navodi da je tuženom nadležni organ da rješava odštetne zahtjeve prema Zakonu i da je trebao jednim rješenjem odlučiti o prigovoru na rješenje prvostepenog organa, kojim je riješeno o materijalnoj šteti i o prigovoru izjavljenom protiv prvostepenog zaključka, što je dovoljan razlog da se osporeni akt poništi. Nadalje ukazuju na propise iz vremena ratnog stanja i izvršene mobilizacije vozila, pa dovodeći u vezi sa pozitivnim propisima tvrdi da je presuda nezakonita, te da sud nije utvrdio pravo stanje stvari, čime da su povrijeđene odredbe člana 8., 10., 123., i 124. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZOUP), ali i odredba člana 25. ZUS, jer nije održao raspravu radi boljeg razjašnjenja stvari, pa je takvo postupanje dovelo do nepravilnog zaključka. Smatra da su sud, a prethodno i tuženi bili u obavezi da primjene odredbe Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO), jer pravo na podnošenje tužbe ne zastarjeva, tako da je tužena Republika Srpska odgovorna za štetu koja je nastala iz objektivne odgovornosti. Predložio da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači, te tužba uvaži i osporeni akt poništi uz naknadu troškova postupka, ili ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak.

Tuženi je dostavio spise predmetne upravne stvari, ali ne i odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu i spise predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proističe da je tužilac podnio zahtjev Pravobranilaštvo R. S., radi vansudskog poravnanja u vezi sa nastalom štetom usljed uništenja vozila u iznosu od 100.000,00 KM i izmakle dobiti u iznosu od 60.000,00 KM; da je po zahtjevu za naknadu materijalne štete odlučio prvostepeni organ rješenjem broj: Un-1284/10 od 5.10.2016. godine, na način što je zahtjev odbio, pa je protiv tog rješenja tužilac izjavio prigovor, o kojom je odlučeno rješenjem tuženog broj: 08.021/560-331/16 od 25.6.2019. godine, kojim je prigovor odbijen, a po tom i tužba, presudom nižestepenog suda broj: 13 0 U 005531 19 U od 28.1.2020. godine. O dijelu zahtjeva za izmaklu dobit prvostepeni organ je odlučio zaključkom broj: Un-1284/10 od 5.10.2016. godine, te isti odbacio, uz obrazloženje da se o tom zahtjevu ne može odlučivati u postupku naknade materijalne i nematerijalne štete u smislu Zakona. Protiv tog zaključka je tužilac izjavio takođe prigovor, koji je tuženi odbio jer je prihvatio činjenično utvrđenje i pravni zaključak prvostepenog organa, te žalbu odbio. Pobijanom presudom je odbijena tužba, kako je to već navedeno.

Članom 1. stav 1. Zakona, propisano je da se ovim zakonom uređuje postupak, uslovi i kriterijumi za ostvarivanje prava na naknadu materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnih dejstava od 20. maja 1992. godine do 19. juna 1996. godine, fizičkim i pravnim licima po čijim tužbenim zahtjevima nije pravosnažno okončan sudski postupak za naknadu štete, kao i onim koji su podnijeli zahtjeve za naknadu štete Pravobranilaštvo R. S., te postupak sklapanja vansudskih poravnanja za navedenu štetu.

Po članu 3. Zakona, pravo na naknadu materijalne štete, nastale u periodu iz člana 1. ovog zakona, imaju pravna i fizička lica čija su potraživanja nastala po osnovama: mobilisanih

ili oduzetih materijalno-fizičkih sredstava i opreme ili uslijed isporuke materijala, proizvoda i robe, kao i izvršenih usluga za potrebe odbrane.

Odredbom člana 5. stav 2. Zakona, propisano je da pravo na naknadu štete imaju i ona lica čiji su zahtjevi zaprimljeni poslije 19. juna 2001. godine, ako je šteta koju su pretrpjeli u uzročno-posljedičnoj vezi sa obavljanjem vojne službe i poslova odbrane u periodu od 20. maja 1992. godine do 19. juna 1996. godine, te lica kod kojih je proces liječenja završen poslije 19. juna 2001. godine, s tim da zahtjev bude podnesen najkasnije do 28. februara 2010. godine.

Po ocjeni ovog suda, pravilni su razlozi dati u pobijanoj presudi, koje prihvata i ovaj sud, jer je osporeni akt donesen na osnovu pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pravilnom primjenom materijalnog prava, te zakonitost presude navodima zahtjeva nije dovedena u sumnju. Iz naziva i odredaba Zakona proizlazi, da isti reguliše pitanje materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti, koja pripada porodicama poginulih boraca i ratnim vojnim invalidima, te drugim licima čiji se zahtjevi odnose na naknadu štete, pretrpljene u tom periodu, koja je u uzročno-posljedičnoj vezi sa obavljanjem vojne službe i poslova odbrane.

Pravilna je odluka o odbacivanju zahtjeva, kao i odluka o odbijanju žalbe protiv zaključka prvostepenog organa, jer nema nikakvog osnova da se o tužiocemom zahtjevu za naknadu izgubljene dobiti raspravlja u vansudskom poravnanju, o čemu je pravilne razloge dao nižestepeni sud u pobijanoj presudi, sa kojim se u potpunosti saglašava i ovaj sud. Nije bilo mogućnosti za drugačije odlučivanje, kako to pogrešno smatra tužilac, s obzirom da ukoliko i dalje smatra da njegovo pravo nije zastarjelo prema ZOO, ima mogućnost da podnese tužbu nadležnom parničnom sudu, jer nema osnova za drugačije odlučivanje pred upravnim organima na osnovu Zakona. Posebno nije učinjena bitna povreda pravila upravnog postupka kada je prvostepeni organ posebnim odlukama odlučio o zahtjevu za naknadu materijalne štete i izmakle dobiti, niti je ta povreda učinjena od strane tuženog kada je odlučivao posebnim rješenjima o prigovorima protiv tih akata.

Kod takvog stanja stvari, u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi, predviđeni odredbama člana 35. stava 2. ZUS, zbog čega je zahtjev odbijen, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. tog zakona.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke ove presude, zasniva se na 397. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu člana 48. ZUS. S obzirom da se zahtjev za vanredno preispitivanje presude odbija, tužilac nema pravo na naknadu troškova spora, pa se i zahtjev za naknadu troškova spora odbija, kao neosnovan.

Zapisničar
Anja Davidović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić